

Høringssvar på: "Høring over udkast til gødskningsbekendtgørelsen i planperioden 2026/2027"

Indledning

Tak for muligheden for at komme med høringssvar på: "**Høring over udkast til gødskningsbekendtgørelsen i planperioden 2026/2027**" jeres J.nr. 2026-16524 (link: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/71231>)

Høringssvar

Overordnede bemærkninger

Bæredygtigt Landbrug anerkender behovet for klare regler for gødningsanvendelse, men finder det afgørende, at reglerne bygger på et solidt fagligt grundlag, er praktisk anvendelige i marken og ikke pålægger landbruget unødige administrative byrder. Det sidste er et fortløbende kritikpunkt set i forhold til, at man f.eks. i Tyskland ikke længere skal lave gødningsregnskab, selv om det dyrkede areal i delstaterne Vorpommern-Mechlenburg og Schleswig-Holsten procentuelt er lidt højere end i Danmark.

1. For kort høringsfrist og behov for reel inddragelse

Bæredygtigt Landbrug finder høringsfristen utilstrækkelig. Bekendtgørelsen har væsentlig betydning for landmændenes gødningsplanlægning, økonomi, dokumentationskrav og retssikkerhed. En høringsfrist på få arbejdsdage giver ikke mulighed for en forsvarlig faglig vurdering af konsekvenserne.

2. Reduktion i national kvælstofkvote bør problematiseres

SGAV oplyser, at opdateringen af afgrødenormerne samlet medfører en reduktion i den nationale kvælstofkvote på ca. 12.500 tons kvælstof, svarende til ca. 5 kg N pr. ha for det dyrkede areal grundet midlertidigt høje kvælstofpriser og relativt lave afgrødepriser. Da der er udsigt til et strammere kornmarked, bør der udarbejdes følsomhedsanalyser for de to faktorer.

En samlet reduktion på ca. 12.500 tons kvælstof kan ikke behandles som en administrativ justering uden en grundig konsekvensvurdering. Når normerne reduceres, påvirkes både udbytte, kvalitet og økonomi på bedriftsniveau.

3. Afgrødenormer: krav om gennemsigtighed i beregningerne

Afgrødenormerne er opdateret ud fra forsøgsdata for 2016-2025, og SGAV anfører, at stigende kvælstofpris og lavere afgrødepris reducerer økonomisk optimum.

Specielt bør der være fokus på:

- Datagrundlaget bør offentliggøres i en form, hvor erhvervet kan efterprøve beregningerne.
- Det bør fremgå klart, hvilke forsøg der er udgået, hvilke nye forsøg der er tilføjet, og hvordan forsøgene vægtes.

- Der bør være særskilt dokumentation for normændringer for de afgrøder, hvor faldet er størst, herunder majshelsæd, vårbyg, vinterraps og vinterhybridrug.
- Proteinbetaling og kvalitetskrav bør indgå mere tydeligt, særligt for brødkorn og foderkorn.

4. Administrative byrder er undervurderet

SGAV estimerer de administrative byrder ved ændringerne i gødningskvitteringen til 2,3 mio. kr. for perioden 1. august 2026 til 31. december 2027.

Bæredygtigt Landbrug finder, at de administrative konsekvenser er utilstrækkeligt belyst. Nye krav til gødningskvitteringer, datoangivelser, signering og registrering af flere gødningstyper vil i praksis medføre betydelige byrder for landmænd og rådgivere.

5. Nye krav til gødningskvitteringer bør forenkles

Udkastet udvider brugen af gødningskvitteringer, herunder ved overførsel af gødning mellem virksomheder i Register for Gødningsregnskab, overførsel til leverandørregisteret og overførsler til og fra udlandet. Flere steder stilles der krav om oplysninger om gødningstype, mængde kvælstof og fosfor, udnyttelsesandel, overførselsdato og digital signering.

Der bør indføres bagatelgrænser for små overførsler af husdyrgødning, hvor under 4-5 DE i form kreaturer, heste eller får afgræsser et areal uden gødningskvote. Derudover er det vigtigt, at:

- Der er en rimelig fejlrettelsesfrist uden sanktioner.
- Digital signering bør ikke kunne føre til, at afsætter mister fradrag, hvis modtager forsømmer eller forsinker signering. Ældre beboere på landet der har nogle hektarer der ønske afgræsset, kan være fritaget for digital kommunikation, så formuleringen bør opblødes.
- Systemet bør understøtte fuldmagtssløsninger, rådgiveradgang og automatiske kvitteringer.
- Kravene bør ikke træde i kraft, før Tast selv-løsningen fungerer stabilt.

Konklusionen er, at det er urimeligt, hvis en landmand mister retten til fradrag i gødningsregnskabet som følge af en modtagers manglende eller forsinkede digitale signering. Reglerne bør indrettes, så dokumenterbare faktiske overførsler anerkendes.

6. Overlap med udledningsbaseret markregulering skaber usikkerhed

SGAV begrundet flere ændringer med behovet for sammenhæng med den kommende udledningsbaserede markregulering, som forventes at gælde fra 1. januar 2027, mens gødskningsbekendtgørelsen gælder fra 1. august 2026.

Bæredygtigt Landbrug har fra dagspressen bemærket, at den nye regulering *ikke* træder i kraft som oprindeligt planlagt.

Da centrale dele af Vandområdeplanerne hviler på et utilstrækkeligt fagligt grundlag har Bæredygtigt Landbrug stævnet staten og samtidigt begæret opsættende virkning af de kommende reguleringer.

7. Husdyrnormer og halmværdier

SGAV oplyser, at halmværdierne opdateres for første gang siden 1997, og at det vil medføre stigning i kvælstof og fosfor ab lager for stalde med strøelse, især dybstrøelsessystemer.

Det bør undersøges og bevises, om disse ændringer, der øger beregnet N og P uden reel ændring i praksis, ikke fører til urimelige administrative eller økonomiske konsekvenser i henhold til princippet om proportionalitet.

8. Økologiske svin: fosforloft og overgang

For økologiske svin stiger normerne markant, især fosforudskillelsen for søer, hvor SGAV angiver stigninger på 40-45 pct. afhængigt af staldsystem og gødningstype. Ministeren har derfor besluttet at hæve fosforlofterne for virksomheder med økologisk svinehold i planperioden 2026/2027. Generelt vil vi foreslå, at der gives fleksibilitet til økologiske producenter, indtil foder- og managementtilpasninger reelt er mulige.

9. Udegående dyr og gødning afsat direkte på marken

Udkastet indfører nye gødningstyper for udegående dyr, fordi gødning afsat direkte på marken bliver relevant i den kommende udledningsbaserede markregulering. Gødning afsat via udegående dyr kan ikke indgå i ultimolager, da den anses for tildelt et landbrugsareal, hvilket er logik.

Vi foreslår som tidligere nævnt, en bagatelgrænse for indberetning på færre end 4-5 DE i form kreaturer, heste eller får afgræsser et areal uden gødningskvote. Systemet skal være praktisk anvendelige for græsningsaftaler, naturpleje, afgræsning på tredjemands arealer og ekstensive driftsformer og må ikke gøre det administrativt uattraktivt at bruge udegående dyr til naturpleje og græs-baseret produktion.

Efter vores vurdering er det et ekstra lag bureaukrati uden reel betydning.

10. Miljøvurdering og screening bør udfordres

SGAV vurderer, at ændringerne alene er mindre justeringer, og at de derfor alene er omfattet af pligt til screening efter miljøvurderingsloven. Samtidig reduceres den nationale kvælstofkvote, husdyrnormer ændres, og der indføres nye indberetningskrav.

Samlet set er regelsættet i dag så omfattende, at Ministeriet samlet bør fremlægge dokumentation for effekterne på produktion, klima, arealanvendelse, import/eksport og fødevarerforsyning samt effekterne på vandmiljøet overholder proportionalitetsprincippet.

11. Retssikkerhed og proportionalitet

For at opfylde krav til landmandens retssikkerhed er det vigtigt, at

- Der bør indføres proportionalitet i sanktionspraksis ved fejl i gødningskvitteringer, herunder med hensyn til krydsoverensstemmelse.
- Dokumenterbare faktiske forhold bør veje tungere end formelle tastefejl.
- Der bør være mulighed for genoptagelse og korrektion, når fejl skyldes digitale systemer, modpartens manglende signering eller uklare regler.

Sammendrag

Bæredygtigt Landbrug finder, at udkastet indeholder en række ændringer, der samlet set har væsentlig betydning for landbrugets produktion, økonomi, administration og retssikkerhed. Særligt reduktionen af den nationale kvælstofkvote der bygger på beregninger, der kan være forældede om et år, hvis/når råvarepriser på verdensmarkedet ændres. De udvidede krav til gødningskvitteringer og koblingen til den kommende udledningsbaserede markregulering bør vurderes langt grundigere, før reglerne gennemføres.

Reglerne skal være fagligt begrundede, proportionalt udformede og praktisk anvendelige for de landmænd, der skal efterleve dem.

Landbruget har reduceret sin kvælstofudledning med 30 procent inden for de seneste 25 år, og vi er nu nede på et niveau, som kun er 13 pct. over udledninger i år 1900, uden der er sket en forbedring af vandmiljøet. Det bør stå klart, at Danmark med en ensidig kvælstofregulering ikke opnår den ønskede tilstand i vandmiljøet. Dermed er den kommende regulering i strid med det EU-retslige krav om proportionalitet, sammenhæng og systematik. Det bør også afspejles i udkastet til gødskningsbekendtgørelsen for planperioden 2026/2027.

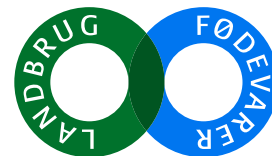
På vegne af Bæredygtigt Landbrug og med venlig hilsen

Jens Lund Pedersen

Ekstern konsulent

Anne Smet Andersen

Afdelingschef

Til: Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Nyropsgade 30, 1780 København V
kvaelstof-klima@sgav.dk (cc til chpawi@sgav.dk og tobfel@sgav.dk)
J.nr. 2026-16524

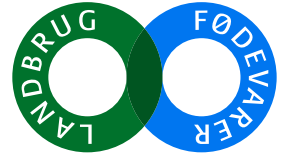
Høring af udkast til bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2026/2027 (gødskningsbekendtgørelsen)

Generelle bemærkninger

Landbrug & Fødevarer (L&F) fremsender hermed hørings svar til gødskningsbekendtgørelsen for planperioden 2026/2027. Som L&F har meldt ud tidligere, kommer bekendtgørelsen alt for sent i høring. Gødskningsreglerne bliver kendt for sent i forhold til landbrugerens planlægning, og ikke mindst i forhold til, at der er tale om en overgangsperiode til Udledningsbaseret Markregulering (UMR). Dette forstærkes yderligere af en helt uacceptabelt kort høringsperiode fra d. 15. juni til d. 24. juni kl. 12, som ovenikøbet falder sammen med andre parallelle høringer af centrale bekendtgørelser. Det gør det reelt umuligt at gennemføre en grundig og kvalificeret behandling, og er derfor en stærkt utilfredsstillende høringsproces.

L&F vil kraftigt opfordre SGAV til at beskrive overgangen, samt overlappet mellem reglerne i denne bekendtgørelse og reglerne i UMR i vejledningsmaterialet til denne bekendtgørelse. Dertil er L&F uforstående overfor, at der er valgt en overgangsløsning som indebærer, at landmændene underlægges dobbeltregulering med tilhørende administrative omkostninger. SGAV bør redegøre for andre mindre indgribende løsninger, samt afdække og fremlægge de administrative omkostninger som følger af overlappet i reguleringer. Desuden skal det nævnes, at det ikke længere er nok at overholde kvælstofkvoten, fordi der i perioden fra d. 1. januar 2027 til d. 31. juli 2027, samtidigt skal overholdes en udledningskvote. Det kan skabe sammenfald i tilfælde, hvor der tilføres kvælstof efter de nuværende regler, hvor der efterfølgende er en risiko for, at det medfører en overtrædelse af udledningskvoten i 2027. L&F finder, at dette efterlader landmændene i en meget vanskelig og helt urimelig situation.

L&F mener desuden, at den tilhørende vejledning bør komme i høring samtidig med bekendtgørelsen for at sikre korrekt forståelse af reglerne, og som minimum inden d. 1. august 2026, hvor den træder i kraft. Det er essentielt for landmænd og konsulenter at vide, om udmøntningen er af sproglige eller ordensmæssig karakter, eller om der er tale om materielle ændringer. Vi forudsætter, at hvis der er tale om materielle ændringer, altså ændringer der gør, at landmænd og konsulenter skal gøre eller beregne noget anderledes, så fremgår det konkret af høringsbrevet, og den tilhørende vejledning i afsnittet "Nyt siden sidst".

Ændrede krav til økologiske grise

L&F anerkender indsatserne for at afbøde konsekvenserne af de ændrede normtal for gødningen fra økologiske grise. Vi vil dog gøre opmærksom på, at den reelle varsling af ændringen kommer med meget kort varsel. De ændringer I har varslet d. 15. juni gøres gældende fra d. 1. august, og det kan blive vanskeligt for landmændene, at tilpasse deres harmoniareal eller reducere deres produktion, og få tilpasset leveringskontrakter med så kort varsel. Udfordringen er særlig stor for de bedrifter der alene har søer og smågrise på friland, uden mulighed for gødningsopsamling og afsætning til andres harmoniarealer. Vi vil opfordre til, at der afsøges muligheder for længere tilpasningsperioder for sådanne bedrifter.

Nye typer husdyrgødning for udegående dyr for at sikre overensstemmelse over til UMR

L&F vurderer umiddelbart, at ændringen indebærer en skærpelse ift. eksisterende regler. Det er dog ikke muligt at vurdere, hvad det har af konsekvenser for landmanden, når reglerne for UMR stadig ikke er kendte, samt den meget korte høringsperiode. L&F har bedt SEGES Innovation (SI) om at estimere, hvad udnyttelseskravet bør være. I lyset af den meget korte høringsfrist har det udelukkende været muligt at indhente en hurtig vurdering fra SI som fremgår af de specifikke bemærkninger til §36.

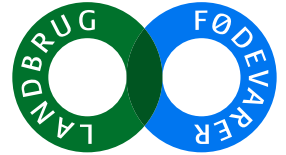
Nye krav til overførsler af gødning

Det fremgår af høringen, at der fremadrettet stilles øgede krav til anvendelse af gødningskvitteringen og indberetning. Fremadrettet skal skemaet også anvendes til overførsel af alle gødningstyper, herunder kunstgødning, og der bliver derfor stillet krav om to-partsignering (både afgiver og modtager) for at en overdragelse godkendes i gødningsregnskabet. Derudover indføres der yderligere krav til indberetning ved overførsel til/fra udlandet, samt krav om flere oplysninger (f.eks. dato for leverance). Der er derfor tale om væsentlige udvidelser af de eksisterende administrative forpligtelser.

Kravet om to-partssignering kan desuden føre til, at landmanden uberettiget mister fradragsretten, hvis modparten ikke reagerer rettidigt, hvilket indebærer, at landmandens retstilling gøres afhængig af tredjemands handlinger eller undladelser. Af hensyn til retssikkerhed bør det overvejes, om der kan indføres sikkerhedsventiler.

L&F forventer, at denne justering vil føre til øgede administrative byrder for landmændene i forbindelse med overførsel af gødning. L&F ønsker derfor en mere præcis redegørelse for, hvordan det administrative flow ændres i forbindelse med overdragelse af gødning, og hvad dette betyder for landmændenes administrationsomkostninger. Af hensyn til proportionalitetsprincippet bør det vurderes, om der kan anvendes mindre indgribende løsninger til at opfylde formålet, end de øgede krav (som økonomisk indebærer en ikke ubetydelig administrativ byrde, jf. høringsbrevet).

De skærpede krav forudsætter velfungerende digitale systemer. Det bør sikres, at mangler i systemerne ikke kan have retsvirkning til skade for landmanden. Da det elektroniske B1 skema blev indført, var der en række IT-udfordringer forbundet med anvendelse af skemaet, som blandt andet gav udfordringer med overblik og muligheden for at kvalitetssikring hos rådgiverne. Derudover var signeringsprocessen for modtageren ikke teknisk gennemskuelig, hvilket gav anledning til fejl. Det er vigtigt, at det sikres at udvidet brug af skemaet ikke medfører yderligere lignende udfordringer.

L&F vil desuden gerne sikre sig, at det forsat bliver muligt at lave B1-skemaer for bedrifter, som ikke er med i Register for gødningsregnskab eller bruger af Tastselv, hvor det er muligt at fratrække, det afsatte husdyrgødning til evt. særlige naturarealer mv. i gødningsregnskabet.

Afsætning af kunstgødning mellem bedrifter, der er med i Register for Gødningsregnskab, skal også indberettes i gødningskvitteringen. Tidligere har konsulenter og landmænd kunne lave udtræk af lister ifm. udarbejdelse af gødningsregnskaber. Denne funktion er meget anvendt af konsulenter til overblik, og derfor appelleres der til, at det stadig er en mulighed. Hvis der i stedet skal benyttes et alternativ i gødningskvitteringen, skal dette beskrives grundigt i vejledningen.

Samtidig med implementering af den kommende UMR, skaber det risiko for uklarhed i regelsæt og dobbeltregulering, selvom dette søges afværget. Der bør derfor sikres klare overgangsregler og vejledning ift. den samtidige implementering af ny regulering for at afværge overgangsproblematikker.

Type 2 korrektion

Erhvervet ønsker, at det skal være muligt at korrigere pr. site/CHR.nr. og ikke på cvr.nr-niveau. Det skyldes, at mange bedrifter opkøber eller lejer nye stalde, hvorfor der kan være forskellige staldsystemer på bedriften med tilhørende forskel i effektivitet på de enkelte sites.

Gødskning af græs ift. kløverandelen i marken

Det skal være muligt at ændre afgrødekode fra f.eks. 260 til 263 undervejs i græsmarkens levetid, hvis kløveren forsvinder. Så det er det reelle kløverindhold, der bestemmer kvælstofkvoten til græsmarken. Ellers kan det betyde, at græsmarkens varighed nedsættes, da det ikke er muligt at opretholde udbyttet, når kløverandelen falder i takt med, at marken bliver ældre. Den kortere varighed virker kontraproduktivt ift. det politiske ønske om længerevarende græsmarker, og mindsket risiko for kvælstofudvaskning og lattergasemission forbundet med omlægning.

Styrelsen har tidligere skrevet i høringsvarsnotatet for Bek. 2024/2025 at det burde være muligt:

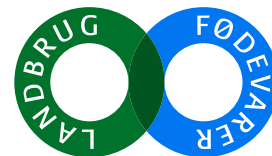
"Landbrugsstyrelsen har arbejdet på en løsning, hvorved normen for græs fastsættes ud fra det faktiske indhold af kløver i marken, men har været udfordret at samspillet til kvægundtagelsen. Med afviklingen af kvægundtagelsen arbejdes der videre med en løsning".

Udnyttelsen af efterafgrøder på biogasanlæg

L&F mener stadig, at det vil være positivt for energisektoren og næringsstofbalancen, hvis landbrugere høster deres efterafgrøder og får dem afgasset i biogasanlæg. Denne praksis tillader recirkulering af næringsstoffer og muliggør, at afgasset biomasse kan bruges som gødning på et tidspunkt, hvor den kommende hovedafgrøde kan udnytte den optimalt. Dette giver en række klima- og miljøfordele, da det reducerer risikoen for kvælstofstab og fremmer bedre udnyttelse af næringsstofferne. L&F opfordrer derfor til, at reglerne for fratræk af kvælstof i gødningsregnskabet, ligeledes bør være gældende for næringsstoffer i afgasset biomasse, der har ophav fra efterafgrøder.

Eftervirkning kvælstoffikserende efterafgrøder

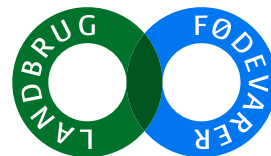
Eftervirkningen for kvælstoffikserende efterafgrøder er sat for højt (50 kg N pr. ha.) i forhold til, hvad landmanden oplever som opnåeligt. Den høje indregnede eftervirkning bevirker, at der ikke er mange, der gør brug af denne mulighed. L&F mener dog, at det er meget vigtigt, at dette alternativ til

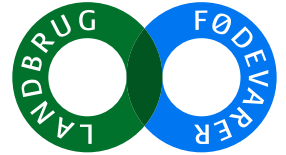
efterafgrøder fastholdes som en mulighed fremadrettet, og derfor appelleres der til, at SGAV får udarbejdet et større fagligt grundlag på flere lokaliteter i Danmark, så eftervirkningen kommer ned på et mere realistisk og i praksis opnåeligt niveau.

Specifikke kommentarer til bekendtgørelsesudkastet:

Paragraf	Kommentar
§ 9, stk. 4	<p>Dokumentation og fristen 31. juli for solgt græs, er blevet tilføjet uden at have været nævnt.</p> <p>Denne dato er blevet tilføjet uden SGAV har gjort opmærksom på den. Datoen kan være svær at overholde, hvis man gerne vil sikre sig foder til sine dyr i det følgende år, hvis avl af foder skulle slå fejl pga. tørke.</p> <p>Hvis det på den enkelte bedrift viser sig, at man har foder i overskud, så sælger man det først efter høst, altså efter d. 31. juli.</p> <p>Denne dato skal minimum rykkes til d. 1. september, evt. til d. 31. december.</p>
§ 13, stk. 5 og § 14	<p>Det bør være muligt at overtage dokumentation fra tidligere ejer/cvr.nr. i forbindelse med korrektion af N-normen ved højere udbytte, som minimum, hvis ejerkredsen bag virksomheden er den samme (ved skift af cvr.nr.)</p>
§ 16	<p>Gælder muligheden for at ændre i sit gødningsregnskab for denne planperiode frem til d. 31. marts 2028?</p>
§ 18	<p>Beskriver afsætning af "gødning". Synes ikke "gødning" er defineret i § 2?</p>
§ 24	<p>"En virksomhed kan i gødningsregnskabet" ("i" mangler).</p> <p>L&F vil gerne opfordre til, at det skal være muligt at lave GKVIT uden at være medlem i LR eller RG. Alternativt skal det i særlige tilfælde være muligt at lave et B1-skema.</p>
§ 25	<p>I tilfælde af brand og tyveri og andre særlige omstændigheder (bør udvides med det som er skrevet med kursiv), så det også er muligt at søge denne dispensation ved uheld, hvor en tank med gødning fx lækker.</p>
§ 26	<p>Det har længe været et ønske fra konsulenter og landmænd, at det også skal være synligt på GKVIT, hvor mange tons, der er blevet overført, da landmanden bedre kan forholde sig til det.</p>
§ 30	<p>I Stk. 2, 4) står der, at der "Angivelse af at dyrene går på arealer, der i henhold til anden lovgivning ikke må tilføres mere gødning end der efterlades af husdyrene". Er det blot et afkrydsningsfelt?</p> <p>Hvis arealerne skal indtegnes eller lignende, så er det en voldsom byrde.</p>
§ 34/35 og 56	<p>Der er to paragraf 34.</p> <p>I paragraf 35 stk. 2, skal det rettes til Bilag 1, tabel 2. Det samme i § 37 og § 41 1)</p>
§ 36	<p>L&F noterer, at der er lavet en del tekstmæssige ændringer i kapitel 6 vedr. reglerne for type 1 og type 2 korrektion, men som vi læser det, er der ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer. Er det korrekt forstået? Det må i gerne bekræfte.</p>

	Desuden henvises der til Bilag 1, tabel 3, som er en tabel over godkendte hvedesorter til brødhvede. Det antages, at der menes Bilag 2, tabel 3.
§ 42, stk. 5	Tidligere var det muligt at bruge standardværdier for de partier eller slæt (jf. § 38, stk. 6). Dette er ikke længere en mulighed, og kræver derfor analyser af alle slæt, som ikke alle kvægbrugere gør rutinemæssigt. I 2025 er der 3 gange så mange analyser af 1. slæt (878) kløvergræsensilage sammenlignet med 5. slæt (282).
§ 43	Der menes nok opfodring i stedet for 'opfo-roring'.
§ 44, stk. 2	Er en skærpelse fra det nuværende krav på 4 foderkontroller til 6 kontroller om året. Det medfører øget udgifter til landmanden. Hvis dette fastholdes, er det vigtigt, at det fremgår som en ændring i vejledningen, hvor formålet og de administrative byrder tydeliggøres.
§ 46, stk. 4	Tidligere var det en sammenhængende periode på 365 dage i perioden fra d. 15. juni til d. 31. august. Bør det ikke stadig være 365 dage? Ellers er der tale om en væsentlig skærpelse af reglerne, som der skal gøres opmærksom på i vejledningen.
§ 46, stk. 4	På samme måde som § 42, stk. 5, er det nu blevet et krav, at der skal foreligge analyse af alle slæt/partier. Det vil være at foretrække, at man også kan anvende standardværdier for fodermidler der ikke er analyseret fx hjemmeavlet korn eller små slæt.
§ 55	<p>Udnyttelseskrav for får, geder og heste afsat direkte på mark bør fremgå af teksten også i tilfælde, hvor de er inkluderet sammen med andre dyr, så det står klart, hvor de hører til.</p> <p>L&F har bedt SI om at estimere, hvad udnyttelseskravet bør være. I lyset af den meget korte høringsfrist har det udelukkende været muligt at indhente en hurtig vurdering fra SI. SI's vurdering af de foreslåede udnyttelseskrav for kvælstof afsat direkte i marken er, at der er tale om en skærpelse. Skærpelsen er vigtigst for kvæg og heste, da langt flere kvæg og heste er på græs end f.eks. svin og fjerkræ.</p> <p>Kvæggødning (50%) Kvæggødning indeholder omtrent 60% plantetilgængeligt kvælstof (TAN) og 40% organisk kvælstof. N udnyttelsen af den organiske del vil i praksis være nul, da den afsættes meget uensartet og med meget lav udnyttelse. Udnyttelsen af TAN delen vil tilsvarende være lav, da den afsættes uensartet og uden indarbejdning, hvilket giver et relativt højt ammoniaktab. En hurtig vurdering vil være at udnyttelseskravet ikke bør være højere end 25%.</p> <p>Svinegødning (50%) Svinegødning indeholder omtrent 75% plantetilgængeligt kvælstof (TAN). Udnyttelsen vil derfor være højere end for kvæggødning.</p> <p>Fjerkrægødning (70%)</p>

	<p>Udnyttelseskravet vurderes for højt. Fjerkræsgødning afsættes i fast form med højt pH og derfor med højt tab af kvælstof i form af ammoniak. Afsættes desuden meget uensartet og tæt på staldsystemet. Udnyttelseskravet bør derfor ikke være højere end max 50%, og udnyttelsen er nok i praksis betydeligt lavere.</p> <p>Hestegødning etc. (55%). Heste udskiller kun ca. 25% af kvælstof i form af plantetilgængeligt kvælstof (TAN). En hurtig vurdering vil være at udnyttelseskravet ikke bør være højere end 25%.</p> <p>Fiberfraktion (55%)</p> <p>Fiberfraktionen har normalt en relativ lavt andel plantetilgængeligt kvælstof. Udnyttelsen vil derfor i praksis være betydeligt lavere end 55%. En hurtig vurdering vil være at udnyttelseskravet bør være omkring 35%.</p> <p>Væskefraktion (85%)</p> <p>Væskefraktion dannes normalt ved separering af kvæggylle og afgasset biomasse. Den separerede fraktion fra kvæggylle og afgasset biomasse vil normalt have et tørstofindhold der er højere end svinegylle og et TAN andel der er lavere end svinegylle. Udnyttelsen vil derfor i praksis være lavere end for svinegylle og udnyttelseskravet bør ikke være højere end for svinegylle (80%)</p>
§ 62	L&F opfordrer til, at det tydeliggøres i vejledningen, hvordan landmanden eller konsulenten opgør ultimolager ift. overgangen fra planperioden til kalenderår ved UMR.
§ 18 og § 65	Afsat kunstgødning skal fremadrettet indberettes via gødningskvittering. Det er en væsentlig forøgelse af de administrative omkostninger for landbruger.

Specifikke kommentarer til bilagene

Bilag 1, Tabel 1 Normer til landbrugsafgrøder (kvælstof og fosfor)

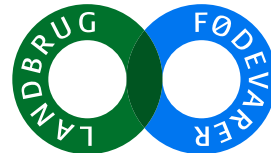
Udbyttelsenormen for vinterhvede (afgrødekod 11 og 13) er angivet forkert.

afgrøde	afgrødekode	kvælstof	fosfor	kvælstof	fosfor	kvælstof	fosfor	kvælstof	fosfor	kvælstof	fosfor	kvælstof	fosfor	kvælstof	fosfor
Vinterhvede ²	0	Ja	54 (59)	175	67 (74)	180	71 (78)	201	84 (92)	20	8 (998)	218	67 (74)	120	1,5 1,5
Vinterhvede, brødhvede ²	0	Ja	54 (59)	215	67 (74)	220	71 (78)	241	84 (92)	20	8 (998)	258	67 (74)	160	1,7 0,0

L&F ønsker fortsat at Note 2) skal præciseres ift. hvad "alt andet end korn" indbefatter. Det har medført misforståelser i praksis. Regnes majs som korn? Og hvor er det defineret? Det kan ikke læses ud af det foreliggende materiale, og det har været vendt med styrelsen og AU.

Note 13) "Angivelsen af hvorvidt der er over eller under 50 pct. bælgssæd er afhængig er udsædsmængden baseret på frøantal" skal ændres, så det er det faktiske i marken som tæller jf. vores kommentar under: "Gødskning af græs ift. kløverandelen i marken".

Styrelsen har i tidligere høringssvarsnotat skrevet følgende: "Landbrugsstyrelsen har arbejdet på en løsning, hvorved normen for græs fastsættes ud fra det faktiske indhold af kløver i marken, men har

været udfordret at samspillet til kvægundtagelsen. Med afviklingen af kvægundtagelsen arbejdes der videre med en løsning”.

Kvægundtagelsen har været afviklet siden 1. august 2024, så nu må det være muligt til kommende planperiode at ændre note 13), til det faktiske i marken.

Bilag 1, Tabel 3 Godkendte vinterhvedesorter til brødhvede

LG Rebellion, NOS 517262.08 (NOS Kanga) og SU Horizon mangler i udkastet til bekendtgørelsen.

Med venlig hilsen

Alberte Knudsen-Nielsen
konsulent

M +45 6024 0272
E alkn@lf.dk

Høringsvar til udkast til bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2026/2027, journalnummer 2026-16524. (Gødskningsbekendtgørelsen)

Økologisk Landsforening har gennemgået udkastet til ny gødskningsbekendtgørelse.

Økologisk Landsforening noterer, at der foretages store ændringer til gødningsnormerne for økologiske grise. Økologisk Landsforening er meget glad for, at ministeriet som konsekvens af de ændrede normer hæver fosforlofterne for økologiske grise i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen med henblik på at give producenterne mulighed for at tilpasse produktionen. Producenterne vil stå overfor en meget udfordrende situation, hvis fosforlofterne blev fastholdt efter de opdaterede normtal. Det skal i den henseende tages i betragtning at økologisk griseproduktion kun har et meget begrænset omfang.

Trods styrelsens forsøg på at afværge en meget svær situation, så kommer de ændrede regler med meget kort varsel. Producenterne er ikke varslet, at der vil komme ændringer. Sidste års høring, når ikke ud til de enkelte producenter, og de har ikke haft konkret viden om nye krav, som de har kunne planlægge efter. Økologisk Landsforening mener derfor trods forøgelsen af fosforlofterne, at de nye krav først bør træde i kraft til januar 2027 eller august 2028, så producenterne kender betingelserne, når de lægger markplaner mv. I praksis er der tale om få producenter, da et stort antal producerer under tilskudsloftet på 65 kg N/ha. Den miljømæssige konsekvens af at sikre en rimelig behandling af de resterende er derfor stort set ikke eksisterende. Ministeriet har oplyst at jf. sidste års indberetning er der 116 besætninger med økologiske grise. De 77 får tilskud til at holde sig under 65 kg N/ha. Så der er tale om 39 besætninger, der kan blive berørt af de forøgede fosfornormer i gødningen.

Det undrer i øvrigt Økologisk Landsforening, hvordan SGAV kan konkludere, at ændringerne ikke har erhvervsøkonomiske konsekvenser.

§38, stk. 2

Det fremgår, at man for hver dyretype kun må anvende ENTEN type 1 korrektion ELLER type 2 korrektion. Økologisk Landsforening mener det må være en fejl, da det foreningen bekendt er tilladt at anvende både type 1 korrektion og type 2 korrektion for den samme dyretype. De 2 korrektioner omhandler jo forskellige ting.

Jvf. §36 SKAL man type 1 korrigerer, hvis alder/vægt ligger udenfor standard, og jvf. §37 så KAN man type 2 korrigerer, hvis opnået fodermængde og -sammensætning adskiller sig fra standard.

§44, stk. 2

For kvæg er kravet til antal foderkontroller øget fra 4 stk. til 6 stk. i løbet af planperioden, for at man kan anvende type-2 korrektion. Det virker voldsomt, og selv mælkeproducenter har ikke altid så mange foderskift hen over året. For kødkvægsbesætninger, som jo går på 100 % græs mindst det halve af året, virker denne skærpelse heller ikke hensigtsmæssig. Økologisk landsforening har ikke overblik over hvor mange kødkvægsbesætninger, der anvender type-2 korrektion, men det kan måske komme på tale med de nye udledningskvoter?

§51

Det kan være hensigtsmæssigt, hvis der i denne bekendtgørelse stilles krav om analyse for kalium (K) foruden P, da der i Bioaskebekendtgørelse er krav til, hvor meget kalium der må udbringes med bioaske.

§55

Økologisk Landsforening rejser spørgsmålet, om der ikke også bør være et udnyttelseskrav for fæces, når der er fastsat et krav for ajle? Der bygges en del nye kvægstalde, hvor ajlen og fæces holdes hver for sig og aldrig sammenblandes til gylle.

Bilag 2, Tabel 2

I note 14 står sætningen "Produktionen af gødning for en årso er derfor opdelt i et bidrag fra løbe-/drægtighedsperioden og i et bidrag fra faremarken" to gange.

Bilag 2, Tabel 2

Ud for kode for dyretype 1513 er der henvist til note 15. Den handler dog om malkekøer. Det korrekte er formodentligt note 14.

Bilag 2, Tabel 2, Dyretype koden 1516 (økologiske slagtegrise)

Økologisk Landsforening undrer sig over, at indholdet af N i gødningen er højere, når den afsættes via afgræsning, end når den opsamles på stald i et gyllesystem. For smågrisene (kode 1515) og søerne (kode 1513) gælder den omvendte sammenhæng - altså at gødning opsamlet på stald indeholder mere N, end når det afsættes via afgræsning. Økologisk Landsforening spørger, om det er en fejl ved slagtegrisene?

Med venlig hilsen

Sybille Kyed
Landbrugs- og fødevarepolitisk chef
2465 2392 | sk@okologi.dk

Agro Food Park 26 - 8200 Aarhus N.
tlf: 8732 2700 - www.okologi.dk